

1 Zakon o socialnem varstvu /ZSV/

1.1 Uvodna pojasnila

Zakon o socialnem varstvu - uradno prečiščeno besedilo /ZSV-UPB1/ (Uradni list RS, št. 36/2004) določa, da socialnovarstvena dejavnost obsega preprečevanje in reševanje socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva. (1. člen)

1.2 Odločanje v upravnih stvareh na prvi stopnji po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

Koncesija za opravljanje storitev javne službe

ZSV določa, da koncesijo za opravljanje javne službe za pomoč družini na domu podeli na podlagi mnenja socialne zbornice občinski organ, pristojen za socialno varstvo. Koncesija se podeli za določen čas, pri čemer se upošteva višina sredstev, ki jih je koncesionar prispeval za zagotovitev izvajanja storitve, za katero se podeljuje koncesija. Trajanje koncesije se lahko podaljša največ še za čas, za katerega je bila sklenjena koncesijska pogodba, in sicer pod pogoji, določenimi v predpisu, ki ga sprejme minister in v koncesijski pogodbi. Koncesija se podeli na javnem razpisu. (44. člen) Vsebino javnega razpisa določa ZSV. (46. člen)

ZSV določa, da za pregled in presojo prispelih ponudb imenuje organ, pristojen za podelitev koncesije, najmanj tričlansko strokovno komisijo. Vsaj en član komisije za koncesije mora biti zaposlen pri navedenem organu. (47. člen)

V skladu z ZSV organ, pristojen za podelitev koncesije (občinska uprava), o vseh ponudbah za določeno krajevno območje izvajanja posamezne vrste storitev izda eno odločbo, s katero podeli koncesijo najugodnejšemu ponudniku ali ponudnikom in določi čas trajanja koncesije v skladu z razpisom in zavrne neuspešne ponudbe. V postopku izdaje odločbe imajo položaj stranke le tisti ponudniki, ki so predložili ponudbo za določeno krajevno območje izvajanja posamezne vrste storitev. V odločbi se določi rok po vročitvi dokončne odločbe, v katerem mora izbrani ponudnik skleniti koncesijsko pogodbo. Če je v predpisu ministra, da lahko določene pogoje za začetek opravljanja storitev koncesionar izpolni po podelitvi koncesije in sklenitvi pogodbe, se v odločbi določi rok, v katerem mora koncesionar izpolniti te pogoje in način, kako jih mora izpolniti. Organ, ki je izdal odločbo, lahko navedeni rok iz upravičenih razlogov podaljša. (47. c člen)

Prenos koncesije

Koncedent lahko na koncesionarjev predlog ali v sporazumu z njim prenese koncesijo na drugo osebo, ki ima koncesijo za izvajanje javne službe, ki je predmet koncesije, in če je iz okoliščin mogoče sklepati, da bo prevzemnik koncesije izvajal javno službo skladno s predpisi in koncesijsko pogodbo, učinkovito in v skladu z interesi uporabnikov. Koncedent prenese koncesijo s tem, da novemu koncesionarju izda odločbo o podelitvi koncesije in razveljavi prejšnjo odločbo. Zoper odločbo ni pritožbe, možen pa je upravni spor.

Koncesija se prenese pod enakimi pogoji, kot je bila podeljena prvotnemu koncesionarju in za preostali čas trajanja koncesije. Novi koncesionar pa sklene po vročitvi dokončne odločbe novo koncesijsko pogodbo s koncedentom. (47. i člen)

Odvzem koncesije

ZSV določa, da organ, pristojen za podelitev koncesije, z odločbo odvzame koncesijo:

- če koncesionar v roku, določenem v odločbi o podelitvi koncesije, ne podpiše koncesijske pogodbe, pa koncedent tega roka ne podaljša v skladu z zakonom;
- če koncesionar v roku, določenem v odločbi o podelitvi koncesije, ne izpolni določenih pogojev za začetek opravljanja storitev, za katere je v odločbi o podelitvi koncesije določeno, da jih koncesionar izpolni po podelitvi koncesije in sklenitvi pogodbe, pa koncedent tega roka ne podaljša v skladu z zakonom;
- če koncesionar ne opravlja javne službe v skladu s predpisi ter odločbo o koncesiji;
- če koncesionar ne ravna v skladu z odločbami, izdanimi v okviru nadzora nad izvajanjem koncesije;
- če zaradi slabega finančnega stanja koncesionarja, visoke stopnje njegove zadolženosti, poslovanja z izgubo v daljšem obdobju, precejšnjega odstopanja finančnega stanja koncesionarja od projekcije finančnega poslovanja, ki jo je predložil v svoji ponudbi, ali iz drugih finančnih razlogov mogoče utemeljeno sklepati, da ne bo mogel ustrezno izvrševati dejavnosti, ki je predmet koncesije;
- če je zaradi zmanjšanja potreb po opravljanju storitev, ki so predmet koncesije, potrebno na določenem krajevnem območju zmanjšati obseg izvajanja javne službe, ki je predmet koncesije, pa se koncesionar in koncedent ne sporazumeta o ustrezni spremembi koncesijske pogodbe ali njeni sporazumni razvezi.

Pristojni organ koncedenta pisno opozori koncesionarja na razlog za odvzem koncesije, mu določi primeren rok za odpravo kršitev, slabega finančnega stanja ali za sporazumno spremembo oziroma razvezo pogodbe, in ga opozori, da bo v nasprotnem primeru uvedel postopek odvzema koncesije. Če v določenem roku koncesionar ne odpravi kršitev, slabega finančnega stanja ali v njem ne pride do sporazumne spremembe oziroma razveze pogodbe, pristojni organ koncedenta po uradni dolžnosti izda odločbo, s katero odvzame koncesijo.

Zoper navedeno odločbo o odvzemu koncesije ni pritožbe, možen pa je upravni spor. (47. člen)

Plačilo storitev

Upravičenci in drugi zavezanci so dolžni plačati vse po tem zakonu opravljene storitve, razen storitev socialne preventive, prve socialne pomoči in institucionalnega varstva v socialnovarstvenih zavodih za usposabljanje, ki so za vse upravičence brezplačne. Vlada Republike Slovenije pa predpiše merila, po katerih se za upravičence in druge zavezance delno ali v celoti določajo oprostitve pri plačilu storitev. (100. člen) Ne glede na navedeno pa lahko občina določi dodatne oprostitve pri plačilu stroškov za pomoč na domu in pri plačilu storitev v zavodih za odrasle. O navedenih oprostitvah pa odloča pristojni občinski organ (občinska uprava). (100. a člen)

Če je uporabnik storitve, ki uveljavlja oprostitvev plačila storitve institucionalnega varstva, lastnik nepremičnine, se mu z odločbo o oprostitvi plačila prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnik je, v korist občine, ki zanj financira institucionalno varstvo. O prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine v korist občine pristojni center za socialno delo odloči v izreku odločbe o oprostitvi plačila storitve institucionalnega varstva. Prepoved odtujitve in obremenitve se zaznamuje v zemljiški knjigi na podlagi dokončne navedene odločbe. Za zaznambo prepovedi odtujitve in obremenitve se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja zemljiško knjigo, o zaznambi prepovedi odtujitve in obremenitve. (100. b člen)

Če pa je uporabnik storitve, ki uveljavlja oprostitvev plačila storitve pomoč družini na domu, lastnik nepremičnine, se mu na naveden način lahko prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnik je, v korist občine, ki zanj financira pomoč družini na domu, le v primeru izrecne zahteve občine, in če gre za nepremičnino, na kateri uporabnik storitve nima prijavljenega stalnega prebivališča. Občina mora navedeno zahtevo podati v roku 20 dni od prejema obvestila centra za socialno delo o tem, da vodi postopek, v katerem odloča o oprostitvi plačila storitve pomoč družini na domu. (100. c člen)